

2008: Elf jaar Stootvogelwerkgroep: een daljaar

In 2007 was er sprake van een recordjaar in positieve zin. Ook in 2008 is er sprake van een recordjaar, maar dan in negatieve zin. Een dieptepunt in het aantal broedparen en bijna een dieptepunt in het aantal uitgevlogen jongen. Natuurlijk zijn er aanwijsbare verbanden te vinden tussen bv. broedresultaten en weertype en broedresultaten en beschikbaarheid van voedsel etc. Ieder jaar is weer een verrassing wat broedresultaat betreft en dat maakt het spannend en leuk.

We proberen uiteraard ons waarnemingsgebied constant te houden en in 2008 betekent dat net als voorgaande jaren: Maashorst-Zuid tot boven de Brobbelbies, wijde omgeving van Mariaheide en Erpse bossen en Volkel-Odiliapeel. Het veldwerk is uitgevoerd door zestien personen die vaak groepsgewijs opereren, maar ook zijn diverse gebieden door waarnemers alleen bezocht. Zoals elk jaar zijn de horsten van de volgende soorten gevolgd: Boomvalk, Buizerd, Havik, Sperwer, Torenvalk en Wespendif. Alle inspanningen hebben uiteindelijk tot de volgende resultaten geleid:

Het totaal

Jaar:	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	47	72	48	63	71	56	54	60	49	61
Eieren	151	231	128	184	210	163	171	217	168	217
Jongen	125	185	114	144	196	139	150	185	143	164
Uitgevlogen	109	180	101	140	173	124	137	166	126	137

2008 blijkt een bijzonder mager jaar. Landelijk gezien was er een mager aanbod aan muizen, hazen, konijnen en wespen. Vertaald naar roofvogels zou je dus mindere resultaten verwachten voor Torenvalk, Buizerd en Wespendif. Het aanbod aan vogels zou normaal moeten zijn, dat zou dan ook kunnen gelden voor de broedresultaten van Sperwer, Havik en Boomvalk. Regionaal zijn er natuurlijk soms afwijkingen van het landelijk patroon en er zijn veel andere factoren dan beschikbaarheid van voedsel die een rol spelen.

De resultaten per soort vertonen het volgende beeld:

Boomvalk

	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	2	4	3	3	3	2	1	0	0	2
Eieren	6	8	8	7	5	5	0	0	0	6
Jongen	5	7	8	6	5	5	0	0	0	6
Uitgevlogen	4	5	8	5	5	5	0	0	0	3

In 2008 maar 2 daadwerkelijke broedsels gevonden. Minstens op één andere plek was een koppel boomvalken aanwezig. Over het algemeen weinig boomvalkwaarnemingen in onze regio dit jaar. Landelijk gezien neemt het aantal boomvalken al tientallen jaren af. Er zijn sterke indicaties dat dit te maken heeft met een slechte reproductie (slechte broedresultaten dus). Binnen onze werkgroep is vanaf 2002 meer aandacht besteed aan het vinden van boomvalkbroedsels. Opvallend dat nagenoeg alle broedsels in landelijk gebied te vinden zijn. In de omgeving van de Maashorst wordt al jaren niets meer gevonden.

Buizerd

	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	14	26	18	19	26	21	17	17	16	16
Eieren	20	51	27	31	48	35	34	41	21	36
Jongen	17	41	27	25	44	30	31	31	17	30
Uitgevlogen	16	41	24	23	38	28	29	28	14	25

Een dieptepunt in het aantal gevonden broedsels. Landelijk gezien presteerde de buizerd een klein beetje slechter dan in 2007. In deze regio waren de resultaten veel slechter. Kijk hieronder bv naar gemiddelde legselgrootte. Landelijk gezien was de legselgrootte 2,57 en voor Brabant 2,6.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Nesten</i>	21	26	19	18	26	14
<i>Gem. nesthoogte</i>	11,7	12,0	8,8	10,3	11,6	11,9
<i>Gem. legselgrootte (geteld)</i>	2,0	2,5	2,5		2,3	1,8
<i>Gem. jongen per nest</i>	1,4	1,7	1,3	1,5	1,6	1,2
<i>Gem. uitgevlogen per nest</i>	1,4	1,6	1,3	1,3	1,6	1,1

Havik

	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	10	15	8	14	14	10	7	8	5	7
Eieren	25	43	19	28	31	27	23	26	17	21
Jongen	24	35	19	24	28	23	19	22	15	16
Uitgevlogen	22	33	18	23	25	21	18	20	14	15

Ook bij de havik veel minder broedsels gevonden dan in 2007. Landelijk gezien was het aantal gevonden nesten gelijk aan 2006, doen we het hier nog niet zo slecht, maar natuurlijk zijn onze getallen dermate klein dat er statistisch gezien weinig waarde aan gehecht kan worden.

dan

Havik

Sperwer

	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	9	12	7	13	13	10	13	19	10	20
Eieren	37	49	22	45	55	41	44	75	46	80
Jongen	34	35	19	38	52	39	38	66	44	58
Uitgevlogen	30	34	15	38	44	36	33	55	39	45

Landelijk gezien bleken procentueel minder eerstejaars vogels een broedpoging te wagen. Dat zou er op kunnen wijzen dat de omstandigheden minder goed waren dan in 2007. Verder bleek het aantal vogels met eileg in april in 2008 (59%) behoorlijk lager dan in 2007 (76%). Is hier sprake van weersinvloed?

Torenavalk

	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	12	15	11	13	13	12	15	16	18	16
Eieren	63	80	50	>72	>68	>55	>67	>82	>84	>74
Jongen	45	67	39	51	65	42	59	71	67	54
Uitgevlogen	37	67	36	51	60	34	54	63	59	49

Een redelijk normaal jaar qua aantal broedsels. Het broedresultaat is wel mager. Landelijk gezien grote verschillen in voedselaanbod en dus in broedresultaten (bv. zeer goed in Friesland, zeer slecht in Zeeland).

Wespendief

	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	0	0	1	1	2	1	2	0	0	0
Eieren	0	0	2	0	2	0	3	0	0	0
Jongen	0	0	2	0	2	0	3	0	0	0
Uitgevlogen	0	0	2	0	1	0	3	0	0	0

Helaas in 2008 weer geen broedsels gevonden, wel zijn er laat in het seizoen een tweetal vliegvlugge jongen boven het centrale stuk van de Maashorst gezien.

Samenvattend

In onze regio een behoorlijk slecht jaar voor de roofvogels. Zeer weinig nesten gevonden. Als je kijkt naar de broedresultaten per succesvol nest, dan zijn die nog redelijk.

	<i>nesten</i>	<i>ei (geteld)</i>	<i>jong/nest</i>	<i>uitgevl/nest</i>
Jaar 2008	47	4,4	2,7	2,3
Jaar 2007	72	4,2	2,6	2,5
Jaar 2006	48	4,6	2,4	2,2
Jaar 2005	63	4,4	2,2	2,2

Als er mensen zijn die ons willen helpen met ons veldwerk, dan horen wij dat graag. Je kunt je melden bij william.vandervelden@home.nl.

Namens de Werkgroep Stootvogels,
William van der Velden en Piet van der Voort

Wespindief

Literatuur:

Bijlsma R.G.: Trends en broedresultaten van roofvogels in Nederland in 2008. De Takkeling Jaargang 17(2009), nummer 1.